

událostí, a jeho úkolem je rychlé zpravodajství pro účely praktické. Naproti tomu má měsíčník vědecké revue úkol zcela jiný. Její hospodářská část jest jednak retrospektivní, jednak kritickou. To znamená, že úkolem naším jest kritická analýsa sběhnuvších se hospodářských událostí, a odhadnutí důsledků z toho vyplývajících nejen pro další vývoj hospodářství, ale i ocenění tohoto vývoje pro další život politický a sociální. Tento úkol není snadným, ale vynasnažíme se mu dostáti odborným posuzováním hospodářských událostí — doma i za hranicemi —, jakož i nestrannou kritikou zpráv seriosních pramenů.

Mimo tohoto hospodářského zpravodajství budeme uveřejňovati samostatné články, které budou věnovány vědeckému řešení a kritice aktuálních problémů našeho hospodářského života.

To jest a zůstane programem hospodářské části naší revue.

Redakce.

A. VNITŘNÍ.

FINANCE. Vyrovnaní a soulad mezi potřebou peněz veřejné ruky (státu a samosprávných svazků) a soukromého hospodářství je stále nevyřešeným problémem naší kapitálové politiky, neboť nedovede systematicky regulovati trh kapitálový. To souvisí jednak s neusměrněnou politikou našich bank — pokud vůbec lze o ní mluvit — jednak se zaměřováním úkolů peněžního a kapitálového trhu. Postrádáme dlouhodobého plánu ministerstva financí, který by zjednal jak nápravu, tak jasnější výhled do budoucnosti. Je těžko posouditi, zda občasné operace ministerstva financí směřují k určitému cíli, neb zda slouží jen k opatření nejnútnejších potřeb státu. Naše kapitálová politika pokouší se o první dětské krůčky, a bude ještě dlouho trvati, než bude možno mluvit o velkorysém jejím plánu. Tento neblahý stav trefně charakterisoval ředitel Karásek* slovy: „Je tu mnoho mlhavého, je tu málo prosvícení souvislosti a čtenář má dojem, že se dočítá jen o přáních, nebo chcete-li, částech programů, ale velmi málo o skutečnostech a reálních cestách k jejich změně.“

Pro naši kapitálovou politiku z toho vyplývá naléhavá nutnost, aby se jasně orientovala a vypracovala plán, který by zaručil hladké opatření finančních potřeb jak pro stát, tak pro soukromé hospodářství. Dosavadní „vytloukání klínu klímem“, které spatřujeme v tom, že často v posledním okamžiku shánějí se peníze na to nejnaléhavější, jest pro stát tak vysoké hospodářské úrovně nedůstojným.

Praktický význam každé politiky, tedy i kapitálové, spočívá v činech, a ne v hádkách o teorii. Snad nový parlament a jeho vláda uvědomí si nesmírný význam dobré kapitálové politiky v zájmu našeho hospodářství státního i soukromého. Nelze pouštět se zřetele, že v boji proti nezaměstnanosti jest nejdůležitější zbraní levný úrok podnikatelský. Stát musí dospěti k tomu, aby rozhodoval a kontroloval jak na poli úvěrním tak investičním.

PRŮMYSL. Stav naší průmyslové výroby jest pod světovým průměrem. Neutěšené poměry v průmyslu jsou známy jednak z denního tisku, jednak ze zpráv o valných hromadách předních našich podniků průmyslových. Doma průmysl trpí tím, že jeho krize se řeší ohledy stranicko-politickými místo hospodářskými. To se pak přenáší i na obchodní politiku zahraniční, a průmysl na to doplácí i v obchodu mezinárodním. V tomto úseku našeho hospodářského podnikání měl přinést účinnou pomoc

* Karel Karásek: „Kapitálová politika“, Sbirka přednášek České společnosti národohospodářské, ročník 1934—35, čís. XII.

Měli bychom býti vládě vděční, jestliže můžeme ve zřízení E. Ú. spatřovati prvý krok k reorganisaci státní administrativy, která selhala zejména v ministerstvu obchodu. V reorganisaci veřejné administrativy vidíme hlavní předpoklad hospodářské obrody a záchrany, a pokládáme tento problém za nejdůležitější úkol všech politických stran bez rozdílu. I když předpokládáme, že vláda nechtěla vzbuditi jen dojem, „že se něco dělá“ pro vývoz, nemůžeme od E. Ú. očekávati okamžité a velké úspěchy. Přes to nemůžeme býti spokojeni, pozorujeme-li prvé kroky E. Ú. Pomineme-li neutěšená jednání, která jeho zřízení předcházela, nešťastný výběr zástupců různých institucí v kuratoriu, které nemají s exportem nic společného, a konečně pak nemožné stanovy, nemůžeme souhlasiti s tím, že jsou přijímány desítky neznámých lidí, jichž výběr jest neprůhledným.

Na tomto místě nutno zdůrazniti nejdůležitější zákon vývozu: „Export nezačíná za hranicemi, ale doma!“ To znamená, že jak se na vývoz připravíme doma, takové výsledky budeme míti ve světě. Ačkoli téměř již půl roku jest E. Ú. v činnosti, shledáváme, že to co o něm slyšíme, nevyšlo dosud z přípravného stadia. Zdatnost se měří ve vývozu rychlou a účinnou organizací, a ne papírovou pyramidou, skládající se z tiskopisů a kartoték. Úspěch organizace musí se jeviti v činech a ne ve spoustě papíru. Registratura není export, je jen jednou z malých jeho pomůcek.

Jsme vnitrozemským státem, a tu nutno vytvořiti své vlastní pojetí exportu, nalézt své vlastní cesty. Potřebujeme vybudování husté sítě spolehlivých korespondentů, zdokonalení informační služby. Nutno využití více starých zkušeností a provésti myšlenkovou koncentraci. Od E. Ú. nevyšla dosud jedna nová originelní myšlenka, čekáme na praktický styk se zahraničím, což zdůrazňuje celý vývozní průmysl. Neslyšeli jsme dosud, že by E. Ú. byl jednal s odborníky, jako jsou dr. Preiss, dr. Hotowetz, Mühlig, Federer atd.

Je nehospodárným přijímati lidi na práce, které již po léta s úspěchem konají instituce jiné, na př. Pražská obchodní komora (80 let), Svaz průmyslníků (15 let). Zde jest dobře organisovaná spolupráce nezbytnou a nutno na ni bezpodmínečně trvati. Působí přímo trapně, když se veřejnost dočítá, že teprve nyní byla mezi jmenovanými institucemi a E. Ú. konána porada o spolupráci, a výsledkem konference jest odklad o měsíc! Což jest tolik různých názorů o věcích samozřejmých? Svět na nás nečeká, promeškali jsme již dosti. Ministerstvo obchodu se nesmí též spoléhati se vším na E. Ú. a nesmí se diviti, že se volá po zřízení nového ministerstva pro zahraniční obchod (článek dra Hejdy v Českém slově, 12. 5. 35.).

O své papírové pohotovosti podal E. Ú. důkaz prvým číslem svého týdeníku „S v ě t o v ý o b c h o d“. Po stránce žurnalistické pozorujeme zkušenou ruku hospodářského zpravodaje, ale postrádáme zkušenosti a rutinu pohotového exportního zpravodaje a informátora. Proč otiskovati několik měsíců staré zprávy? Snad odebírá E. Ú. londýnský Economist, z něhož by si mohl vzíti příklad. Úvodní článek ministra obchodu inž. Do stálka je charakteristickým tím, že píše, co vše by měl E. Ú. dělati, což znamená, že to nedělá. Článek gen. řed. J. Matějčka je doznáním nepřipravenosti: „Prosíme o shovívavost a důvěru, aby nám byla umožněna práce, která by byla prosta nervosity, rozleptávající pracovní radost a výkonnost.“ O důvěru se neprosí, ta se musí získat, a úspěšný exportér nesmí býti nervosním! Ne papír, ale lidi ven!